

Årsrapport 2008

NIFAB

Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling

Innhold

Det første hele driftsåret	2
Økonomi	2
Besøk og bruk	2
Undersøkelse og anbefaling utenfra	2
Omstrukturering	2
Nye beskrivelser	3
Tekstlig innhold	3
Visuell design og fremtoning	3
Video	4
Henvendelser fra publikum	4
Oversettelse	4
Utadrettet arbeid	5
Markedsføring og profilering	5
Annen utadrettet virksomhet	6
Internasjonalt samarbeid	7
ICCR	7
CAM-CANCER	8
ICCMR 2010	8
Interne forhold	9
Personale og bemanning	9
Kompetanseheving	9
Utvalgsarbeid	10
Strategiarbeid	10
Utfordringer og vegen videre	10

2008 – DET FØRSTE HELE DRIFTSÅRET

2008 var det første hele driftsåret for nifab.no. Til tross for dette, ble det gjennom hele året arbeidet for å gjøre nettstedet enda mer brukervennlig for sitt publikum. Det er og skal være et kjennetegn ved nettstedet at det er i kontinuerlig utvikling. I så måte bør det også nevnes at det gjennom 2.halvår ble lagt ned et betydelig arbeid med forberedelser til re-design og ny funksjonalitet for nettsiden.

ØKONOMI

Årsregnskap for 2008 følger vedlagt denne rapporten.

BESØK OG BRUK I 2008

Nifab.no hadde i alt 38.962 besøkende i 2008. Det var en økning på 22.304 eller +133% i forhold til 2007. Vi forventer en fortsatt økning i bruk i 2009.

UNDERSØKELSE OG ANBEFALING UTENFRA

I tillegg til korrekt informasjon og innhold, er det viktig at et offentlig nettsted som nifab.no har en maksimal forståelighet og lavest mulig brukerterskel. I 2008 ble det derfor gjennomført en brukerundersøkelse av nettsiden, utført av konsulentfirmaet Netlife Research i Oslo.

Dette medførte en grundig gjennomgang av nettstedet samt en rapport med forbedringspunkter. Hovedtrekkene fra denne var at nifab.no behøver beskrivelser av flere behandlingsformer, samt en omstrukturering av nettstedet for å bedre tilgjengeligheten og øke antall lesere.

OMSTRUKTURERING

Både egne brukerundersøkelser og undersøkelsen fra Netlife Research viste at vi bør omstrukturere nettstedet for å gi brukerne en bedre opplevelse ved bruk. Behandlingsformer skal fra nå av fokuseres sterkere på.

- *Av denne grunn ble det igangsatt et arbeid for å utvikle grafiske ikoner for de mest benyttede behandlingsformene i Norge. Dette arbeidet vil bli avsluttet ved relansering av nettsiden i første kvartal 2009.*

NYE BESKRIVELSER

I 2008 produserte NIFAB en ny dybdebeskrivelse; om massasje. Arbeidet med kortbeskrivelser av alternative behandlingsformer ble prioritert, og ved årets slutt kunne NIFAB vise til en produksjon på i alt 40 beskrivelser.

- *Arbeidet med dybdebeskrivelser er svært tidkrevende og omfattende. Etter å ha fått på plass slike dybdebeskrivelser av de fem største behandlingsmetodene i Norge, ble det besluttet å prioritere kortbeskrivelser i resten av 2008. På den måten fikk vi publisert mye informasjon om mange forskjellige metoder. Kortbeskrivelsene henviser til eksterne kilder for mer dybdeinformasjon, og lenker til denne informasjonen der det er mulig.*

TEKSTLIG INNHOLD

Nifab.no er et nettsted som naturlig inneholder svært mye tekst. I forbindelse med fjorårets undersøkelse ble all tekst gjennomgått, og alle lenker sjekket. En av konklusjonene i rapporten er at dette arbeidet må skje rutinemessig og minimum en gang i året. Dette medfører bl.a. økt fokus på oppdatering av nye forskningsresultater.

VISUELL DESIGN OG FREMTONING

For å øke leseligheten og brukervennligheten fortsatte vi i 2008 arbeidet med å fremskaffe egne, gode illustrasjonsbilder til det tekstlige innholdet. Det ble inngått et samarbeid med en fast fotograf, og produsert billedserier til beskrivelsene av naprapati og osteopati. Tilbakemeldingene på dette er at bildene øker tekstenes begripelighet og gjør opplevelsen mer interessant for leseren.

- *Av økonomiske hensyn begynte vi i 2008 å bruke ferdige bilder fra bildebanker som StockExchange (www.sxc.hu), og opprettet konto hos iStockPhoto (www.istockphoto.com), som begge gir oss bilder med fulle rettigheter, til en overkommelig pris.*

VIDEO

Etter innvilget søknad om ekstramidler fra Helsedirektoratet, engasjerte vi i 2008 filmselskapet Media Service i Arendal for å få produsert introduksjonsvideoer av ulike behandlingsformer. I desember var fire videoer klare til publisering. Den femte må produseres på nytt. Videofilmene vil bli publisert i forbindelse med ny nettside i 2009.

HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

NIFAB har siden oppstart i 2007 mottatt direkte henvendelser fra publikum, i form av både spørsmål og tips. Disse ble i 2008 satt i system for å kunne trekke kunnskap ut av dem på et senere tidspunkt. Alle henvendelser arkiveres anonymisert i henhold til Datatilsynets krav, og kan ikke spores tilbake til person.

- *Målsettingen om rutine og struktur i henvendelsene anses som delvis oppfylt, da nåværende system ikke er optimalt brukervennlig. Systemet anses som et viktig verktøy for videre utvikling av nettstedet, da innholdet representerer stor kunnskapsmessig verdi for NIFAB. Systemet vil derfor bli videreutviklet i 2009.*

OVERSETTELSE

Deler av www.nifab.no skal i henhold til vedtektene også foreligge på engelsk språk. Dette arbeidet ble satt i gang i 2008. Tekstene "om NIFAB", "Pasientveiledning", "Lovgivning", "Forskning", "Artikler" og "Om alternativ behandling" ble i 2008 oversatt til engelsk og forventes publisert på nett medio mars 2009.

- *Av behandlingsformer, er kun langversjonene oversatt. Kvalitetssikring av oversettelsene har i all hovedsak vært gjort av NIFABs ansatte, bortsett fra sidene om Lovgivning, som ble utført av Kjetil Jonsbu ved Helsedirektoratet.*
- *Kvalitetssikring av innhold og oversettelser vil fra 2009 av bli utført av personer utenfra, med særskilt kompetanse. Nynorsk utgave vil bli prioritert etter engelsk.*

UTADRETTET ARBEID

MARKEDSFØRING OG PROFILERING

Fra høsten 2008 satte NIFAB i verk en del tiltak for å gjøre oss og våre tjenester bedre kjent blant dem vi skal betjene, nemlig ”folk flest”. Dette er aktivitetene og resultatene av disse:

Lenking til nifab.no

Relevante organisasjoner ble kontaktet og oppfordret til å lenke fra sine nettsteder til nifab.no. Kampanjen resulterte i lenker fra:

- *Lymfekreftforeningen*
- *Helse Nord, Helse Sør-Øst, Helse Vest*
- *Allmennlegeforeningen*
- *Pasienthandboka.no*
- *Legehandboka.no*
- *Norge.no*
- *Helsebiblioteket.no*
- *Alternativinord.no*
- *Kreftforeningen (ble lenket til i januar)*

PR

Mot slutten av året ble det igangsatt et arbeid for å oppnå redaksjonell omtale av NIFAB eller egenproduserte artikler inn i ulike medier. Produksjon av artikler er tidkrevende og møysommelig arbeid, noe vi ikke hadde tilstrekkelige ressurser til å jobbe optimalt med. Resultatet ved årsskiftet viser følgende:

- *Egenprodusert artikkel i Parkinsonposten*
- *Omtale på nettsiden til Norsk forening for allmennmedisin.*
- *Intervju på pasienthandboka.no*
- *En liten artikkel på Helsebibliotekets nettside*

Annonsering og betalt markedsføring

Som et prøveprosjekt ble det besluttet å markedsføre nifab.no gjennom betalbare annonser på relevante nettsteder. Nettannonser i ulike størrelser ble derfor rykket inn på følgende nettsteder:

- *Forskning.no*
- *Helsenett.no*

- *Doktoronline.no*
- *Alternativ.no*
- *Altnett.no*

Annonsekampanjen pågikk fra november 2008 og løp ut februar 2009. En foreløpig analyse viser at trafikken til www.nifab.no økte noe sammenlignet med samme periode i fjor. En evaluering av detaljerte resultater i forhold til kostnader vil bli utarbeidet etter budsjettavklaring for 2009, og lagt til grunn for videre markedsføring.

ANNEN UTADRETTET VIRKSOMHET

NIFABs egeninitierte utadrettede virksomhet skal bidra til å holde oss oppdatert om alternativ behandling, behov hos brukergrupper, samt å gjøre oss kjent både nasjonalt og internasjonalt. For 2008 noterer vi blant annet følgende tiltak:

- *I februar avholdt vi foredrag om NIFAB og forskningsformidling for administrasjonen på Universitetssykehuset Nord-Norge.*
- *Tre NIFAB-ansatte deltok også på et seminar om forskningsformidling i mai, i regi av Universitetet i Tromsø.*
- *Fire ansatte samt en innleid medarbeider representerte NIFAB på en godt besøkt messestand på Alternativmessa i Oslo i november. Over 600 brosjyrer med informasjon om NIFAB ble delt ut. Vi noterte oss over 60 nye mottakere av vårt elektroniske nyhetsbrev. NIFAB ser behovet for nøytral informasjon om alternativ behandling som så stort at vi prioriterer messedeltakelse også i 2009.*
- *Fire ansatte deltok på “The 3rd International Congress of Complementary Medicine Research” i Sydney, Australia i april. Dette er den store årlige forskningskonferansen om området alternativ behandling, som med NIFABs medvirken vil bli arrangert av NAFKAM i Tromsø i 2010.*
- *I januar hadde NIFAB besøk av 2 representanter fra Kreftlinjen ved Kreftforeningen i Oslo. Målet for møte var å bli bedre kjent med Kreftlinjas arbeid og arbeidsmetoder, spesielt når det gjelder mottak av pasienthenvendelser. I tillegg var målet å gjøre NIFAB og våre tjenester kjent for Kreftlinja. Det ble drøftet ulike måter for forbedring av samarbeidet, så som gjensidig kjennskap til hverandre, linking, henvisning av brukere med mer. Det ble også avtalt å fortsette det påbegynte samarbeidet, og ha jevnlig møter.*
- *Terje Nilssen og Vinjar Fønnebø besøkte Norbottens Läns Landsting i Luleå i januar. De møtte medisinsk ansvarlige på de fleste helseinstitusjoner i länet. Det*

ble orientert om NAFKAM og NIFAB, samt informert om status på bruk av alternativ behandling i Norge og forskningsstatus på feltet. Terje Nilssen orienterte om NIFAB og tilbød dem å oversette NIFABs sider til svensk på deres bekostning, slik at helsepersonell i Norrbotten kunne få et godt verktøy å bruke.

- *Are Gamst deltok på det tredje ICCR møtet i Witten-Herdecke i Tyskland i juni.*
- *Redaktør Terje Nilssen hadde vinteren 2008 møte med Kinas ambassadør.*
- *NIFAB ved Are Gamst, Terje Nissen og Børge Warvik hadde i april møte med National Institute of Complementary Medicine (NICM) og Dr. Briggs, Director, NCCAM, USA i Sydney, Australia.*
- *Solveig Johansson var i oktober på offentlig høring hos helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, med presentasjon av senterets mål, visjon og drift.*
- *Parkinsonforeningen besøkte NIFAB i oktober. Begge parter orienterte om sine oppgaver, og NIFAB fremførte sitt ønske om økt samarbeid med pasientforeninger. Besøket anses som en start på lignende samarbeid med andre pasientorganisasjoner.*
- *Are Gamst holdt i november innlegg på SABORGs representantskapsmøte i anledning av SABORGs 5-årsmarkering.*
- *Fagmøter ble i løpet av året lagt på is, inntil ny redaktør ble tilsatt. Det har vært gjennomført månedlige møter mellom NIFAB og NAFKAM*

INTERNASJONALT SAMARBEID

ICCR

NIFAB tok i 2007 initiativ til et internasjonalt samarbeid med andre statlige og offentlig finansierte sentre som formidler informasjon om alternativ behandling. Samarbeidet fikk navnet the International Collaboration on Complementary Therapy Resources (ICCR), og har et eget nettsted: www.iccrinfo.org

Målet med ICCR er å gi forbrukere og helsepersonell verden over bedre informasjon ved å dra veksler på hverandre. Dette er det første internasjonale samarbeidsforum av denne typen mellom aktører på nasjonalt nivå. Medlemmer av ICCR er foruten NIFAB,

NCCAM (USA), ViFAB (Danmark) NLH/CAMEOL, NHS (England), CAMBASE (Tyskland) og NICM (Australia).

CAM-CANCER

Nettsiden www.cam-cancer.org er et nettsted for deling av viten innen komplementær og alternativ medisin mot kreft, myntet på helsearbeidere. Målet er å tilby god informasjon om komplementær alternativ medisin og behandling i behandling av kreft. Nettsiden mistet i 2007 sin økonomiske støtte fra EU, og det ble bestemt av NIFAB skulle ta over og drifte nettsiden på vår server. I november 2007 ble disse sidene overført til oss. Arbeidet med drift og utvikling av siden ble i 2008 utført av IT-ansvarlig hos NIFAB.

- *Nettsiden www.cam-cancer.org genererer ca. 41 000 sidevisninger per år, og frem til nå har den hatt besøk fra 82 land. Nettsiden er tilført eksterne midler, og blir videreutviklet i 2009. Gjennom et prosjektsamarbeid mellom Universitetet i Tromsø og University of Exeter ble det i 2008 ansatt en leder i 20% stilling for å arbeide videre med utfylling, oppgradering og videre utvikling av sidens innhold.*

ICCMR 2010

NAFKAM arrangerer i mai til neste år verdenskongressen ICCMR 2010 (International Congress on Complementary Medicine Research). I forbindelse med dette er NIFAB engasjert til å ivareta kommunikasjons- og markedsføringsarbeidet. Arbeidet med dette startet i 2008, hvor NIFAB har lånt ut en medarbeider i halv stilling dedikert til dette prosjektet.

- *I 2008 var dette arbeidet konsentrert rundt utarbeidelse av markedsplan, samt kartlegging av behov og ressurser i perioden frem til konferansen. Arbeidet omfatter også IT-arbeide i form av oppsett, drift og teknisk vedlikehold av en flerspråklig nettside spesielt for konferansen, samt at redaktør for NIFAB er involvert etter behov. Arbeidet med ICCMR 2010 vil naturlig nok fortsette i 2009.*

INTERNE FORHOLD

PERSONALE OG BEMANNING

I 2008 hadde NIFAB i alt 4,86 stillingsandeler fordelt på 3,7 stillingshjemler, mot henholdsvis 4,53 stillingsandeler fordelt på 3 hjemler i 2007. Året var preget av en ustabil personalmessig situasjon, både hva angår kontinuitet og utvikling. Det er på sin plass å gi ros til de ansatte som har vært stabilt tilstede gjennom driftsåret, og maktet å både sikre en tilnærmet normal drift, så vel som igangsetting av en rekke nye tiltak.

NIFAB er en kunnskapsbedrift som behøver både stabilitet og utvikling. Kunnskapsrike og motiverte ansatte er en forutsetning for både normal drift og grunnlag for videreutvikling. Det vil bli arbeidet særlig med stabilisering og utvikling av den personellmessige situasjon i 2009.

- *I løpet av 2008 tiltrådte to nye medarbeidere: Solveig Johansson og Mona Grete Berg Hansen. Johansson begynte i 100% fast stilling som informasjonskonsulent i mai, mens Berg Hansen fikk 100% engasjement som informasjonskonsulent fra august og ut året.*
- *Redaktør Terje Nilssen gikk av 1. september, og Solveig Johansson ble konstituert som redaktør. Stillingen ble lyst ut tre ganger, og etter siste utlysning i august ble Ola Lillenes tilbudt stillingen, med tiltredelse i januar 2009.*
- *Stilling som informasjonskonsulent ble utlyst i slutten av august, og Christel Slettli Hansen ble tilbudt stillingen, med tiltredelse i januar 2009.*
- *Susanne Ramstad fikk i august innvilget ett års permisjon.*
- *Kristine Østvolds 2-årige engasjement gikk ut i desember 2008.*

KOMPETANSEHEVING

Ved årsskiftet ser vi fortsatt et behov for mer opplæring av personalet i å takle henvendelser fra personer som har det vanskelig på grunn av alvorlig sykdom. Dette arbeidet vil bli prioritert i 2009. Vi skal også oppgradere flere medarbeidere i kvalitative gode søk i medisinske og andre relevante databaser.

UTVALGSARBEID

Etter fjorårets internseminarer sammen med NAFKAM skrev Kristine Østvold i samarbeid med Brit J. Drageseth og Anita Salamonsen ved NAFKAM et større dokument som samlet kunnskap og ga forslag til ledelsen om mulige arbeidsmiljøtiltak. I september avleverte en arbeidsgruppe også et forslag om på hvilke områder og hvordan NIFAB og NAFKAM kan samarbeide for en bedre ressursutnyttelse.

STRATEGIARBEID I 2008

I tillegg til deltakelse på interseminarer med NAFKAM, avholdt NIFAB selv to internseminarer. Ett fokuserte på struktur og effektivisering av driften, og det andre om handlingsplan for 2009.

UTFORDRINGER OG VEGEN VIDERE

2009 vil bli et år preget av økt kvalitetssikring, både gjennom etablering av Fagrådet, ny struktur på beskrivelse av behandlingsformer, samt kvalitetssikring av innhold av fagekspertisen.

Bruken av NIFAB og vår posisjon følger i grove trekk befolkningens interesse for og bruk av alternativ behandling. Tilbakemeldingene tyder på at det er et stort behov for nøytral og kvalitetssikret informasjon gjennom en offentlig kanal hos hele vårt publikum, både hos pasienter og hos helsepersonell. Vi forventer en fortsatt økning i bruk av nettsiden i 2009, samt i antall henvendelser fra pasienter og pårørende. 2009 vil derfor også preges av videreutvikling av svartjeneste for publikumshenvendelser.

Mengden av ulike behandlingstilbud til mennesker med sykdom er allerede enorm, og fremdeles sterkt økende. Samtidig er dagens pasienter aktive og bevisste forbrukere av helsetjenester. Med tilgang på internett bruker de mye tid på å sette seg inn i sin egen helsesituasjon og de tilbud de finner, både fra nasjonalt og internasjonalt hold. De er kritiske til både virkninger og bivirkninger i både skolemedisin og alternativ behandling.

Vi merker at flere søker informasjon om rammebetingelser som lover og regler for kjøp og salg av alternativ behandling, samt hvilke rettigheter som gjelder dersom det oppstår skade eller bivirkninger som følge av behandlingen. Ikke minst gjelder økonomiske spørsmål. Basert på de tilbakemeldinger vi får, føler vi at jobben vi gjør er i tråd med det oppdraget vi har fått, og at vårt arbeid har betydning for det norske folk.

Arbeidet med kartlegging og presentasjon av de omkring 200 kjente etablerte behandlingsformene er stort og møysommelig. Samtidig har publikum forventninger til at deres henvendelser og forespørsler besvares både raskt, og i dybde.

I 2009 ser vi dessuten at det bør produseres temasider vedrørende folkesykdommer og alternativ behandling, som kreft, diabetes, ulike psykiske lidelser samt astma/ allergi og revmatisme.

Vi anser det også som viktig i 2009 å satse på det internasjonale samarbeidet. Sammen betjener medlemmene av ICCR grovt regnet 460 millioner brukere på verdensbasis. Alle de nasjonale informasjonstjenester trekker veksler på den samme forsknings- og erfaringsbaserte kunnskap. Med dagens teknologi forholder verken forbrukere eller helsepersonell seg til landegrenser.

Tromsø, mars 2009

Ola Lillenes
Redaktør NIFAB